

22.10.2019

Ocena skladnosti Predloga proračunov RS za leti 2020 in 2021 s fiskalnimi pravili

Fiskalni svet ocenjuje, da Predlog proračunov Republike Slovenije za leti 2020 in 2021 spremljajo precejšnja negativna tveganja. Projekcije so formalno sicer skladne s fiskalnimi pravili, a že realizacija zgolj manjšega dela zaznanih tveganj bi lahko pomenila odklon od formalne skladnosti.

Tveganja se nanašajo na nedoslednosti med projekcijami in predlaganimi ukrepi. V predlog proračunov so namreč vključeni predvideni finančni učinki nekaterih zakonov s pozitivnim javnofinančnim vplivom, ki jih Državni zbor še ni sprejel, medtem ko učinki zakonov v isti fazi zakonodajnega postopka in z morebitnim negativnim vplivom na saldo javnih financ v predlog proračunov niso vključeni. Poleg tega so v predlog proračunov vključene postavke s pozitivnim vplivom na saldo javnih financ, ki po oceni Fiskalnega sveta v tem trenutku nimajo ustrezne podlage v veljavni zakonodaji. Tudi predlogi ukrepov, o katerih še potekajo usklajevanja, bi lahko pomenili dodatno obremenitev javnih blagajn. Dodatna tveganja se nanašajo na makroekonomske napovedi in izhajajo zlasti iz mednarodnega okolja, na kar je s pripravo alternativnega scenarija opozoril že UMAR.

Medtem, ko raven izdatkov državnega proračuna v letih 2020–2021 ustreza zgornji dovoljeni meji iz trenutno veljavnega Okvira za pripravo proračunov, jo raven izdatkov sektorja država presega. Slednje je posledica revizije podatkov o nacionalnih računih po datumu, do katerega je bilo okvir še mogoče spreminjati. Fiskalni svet ocenjuje, da je predvidena raven izdatkov sektorja država skladna s preračunanimi vrednostmi zgornje meje obsega izdatkov na podlagi trenutnih ocen proizvodne vrzeli in projekcij prihodkov sektorja država. Ocenjeni strukturni saldo naj bi bil v obdobju projekcij v presežku, kar je sicer skladno z zahtevami Zakona o fiskalnem pravilu glede položaja javnih financ v posameznem letu ter s Paktom stabilnosti in rasti. Strukturni saldo naj bi se ob upoštevanju različnih ocen dolžine gospodarskega cikla približeval srednjeročni izravnosti. Za doseganje tega cilja pa bo po ocenah Fiskalnega sveta tudi po letu 2021 potrebno ustvarjanje strukturnih presežkov.

Fiskalni svet opozarja, da predlog državnega proračuna za leti 2020 in 2021 predstavlja nadaljevanje vodenja fiskalne politike brez začrtanega celovitega nabora politik za ustrezno zagotavljanje dolgoročne vzdržnosti javnih financ, zlasti v povezavi s stroški staranja prebivalstva. V zadnjem obdobju so bili poleg tega sprejeti oziroma so v pripravi ukrepi, ki bi lahko v prihodnje položaj javnih financ strukturno poslabšali. Pomanjkanje manevrskega prostora javnofinančne politike je v preteklosti pogosto vodilo v krčenje investicij države. V obdobju umirjanja gospodarske rasti bi bila tako zasnovana restriktivna fiskalna politika neustrezna in bi poslabšala tudi dolgoročne gospodarske izglede.

Fiskalni svet predlaga vladi, da pripravi dopolnjen predlog državnega proračuna za leti 2020 in 2021, ki bo dosledno upošteval finančne učinke predlagane zakonodaje oziroma predlog proračuna podpre z ukrepi, ki bodo skladni z načrtovano ravnijo prihodkov in izdatkov. V obdobju umirjanja gospodarske rasti in ob precejšnjih makroekonomskih tveganjih mora pri tem dosledno upoštevati tudi načelo previdnosti, kar ji nalaga Zakon o fiskalnem pravilu.